

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 73/13

Λουξεμβούργο, 18 Ιουνίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-681/11
Bundeswettbewerbsbehörde, Bundeskartellanwalt κατά Schenker & Co
κ.λπ.

Η νομική συμβουλή δικηγόρου ή η απόφαση εθνικής αρχής ανταγωνισμού δεν απαλλάσσουν μία επιχείρηση από την ευθύνη της για συμπεριφορά που είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού ούτε από την επιβολή προστίμου

Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν κατ' εξαίρεση να μην επιβάλλουν πρόστιμο, όταν η επιχείρηση που παρέβη τους εν λόγω κανόνες έχει ενταχθεί σε εθνικό πρόγραμμα επιείκειας

Η εταιρία Schenker και 30 άλλες εταιρίες ήταν μέλη του αυστριακού συντονιστικού συμβουλίου των μεταφορέων ομαδικής αποστολής Spediteurs-Sammelladungs-Konferenz (SSK), ένωσης συμφερόντων απαρτιζόμενης από ορισμένα μέλη της ομοσπονδίας των μεταφορέων (Zentralverband der Spediteure). Η ομοσπονδία αυτή εκπροσωπούσε τα συλλογικά συμφέροντα των μεταφορέων και των παρόχων υπηρεσιών υλικοτεχνικής υποστήριξης που είχαν άδεια πραγματοποιήσεως μεταφορών.

Το 1994 ιδρύθηκε η SSK ως εταιρία αστικού δικαίου υπό τη διαλυτική αίρεση της χορηγήσεως άδειας από το αρμόδιο για τις υποθέσεις συμπράξεων αυστριακό δικαστήριο (Kartellgericht). Η SSK είχε σκοπό να εξασφαλίσει στους αποστολείς και στους τελικούς καταναλωτές χαμηλότερα κόμιστρα για τις οδικές και σιδηροδρομικές ομαδικές αποστολές. Σκοπός της SSK, μέσω της δημιουργίας ενιαίων όρων ανταγωνισμού, ήταν να διευκολύνει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των μελών της.

Το Kartellgericht, με απόφαση του 1996, αναγνώρισε ότι η SSK αποτελούσε σύμπραξη ελάχιστης σημασίας κατά την έννοια του αυστριακού δικαίου. Ένα εξειδικευμένο στο δίκαιο των συμπράξεων αυστριακό δικηγορικό γραφείο, από το οποίο ζητήθηκε νομική συμβουλή, είχε επίσης την άποψη ότι η SSK αποτελούσε σύμπραξη ελάχιστης σημασίας και ότι, ως εκ τούτου, δεν συνιστούσε απαγορευόμενη σύμπραξη.

Στις 11 Οκτωβρίου 2007 η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι ορισμένοι υπάλληλοί της πραγματοποίησαν αιφνιδιαστικούς ελέγχους στους επαγγελματικούς χώρους διαφόρων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες διεθνών μεταφορών και ότι είχε λόγους να θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις αυτές παρέβησαν ενδεχομένως ορισμένες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που απαγορεύουν τις περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές των επιχειρήσεων.

Το Oberlandesgericht Wien (δευτεροβάθμιο πολιτικό δικαστήριο της Βιέννης) διαπίστωσε την έλλειψη υπαιτιότητας των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων κατά τη συνομολόγηση των συμφωνιών καθορισμού τιμών, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές στηρίχθηκαν στην απόφαση του Kartellgericht που αναγνώριζε ότι η μεταξύ τους συμφωνία αποτελούσε σύμπραξη ελάχιστης σημασίας. Κατά το ίδιο δικαστήριο, η συμπεριφορά της SSK δεν επηρέασε το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και δεν υπήρξε παράβαση του δικαίου της Ένωσης. Η έλλειψη υπαιτιότητας των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων συνάγεται επίσης από το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις αυτές είχαν ζητήσει προηγουμένως νομική συμβουλή από δικηγορικό γραφείο σχετικά με τη νομιμότητα της συμπεριφοράς τους.

Όσον αφορά την εταιρία Schenker, η οποία υπέβαλε αίτημα επιείκειας και συνεργάστηκε με τη διοίκηση κατά τη διαδικασία της έρευνας, η Bundeswettbewerbsbehörde (ομοσπονδιακή αρχή ανταγωνισμού) ζήτησε να διαπιστωθεί η παράβαση του δικαίου της Ένωσης και του αυστριακού δικαίου των συμπράξεων χωρίς να επιβληθεί πρόστιμο. Το αίτημα αυτό απορρίφθηκε με το

σκεπτικό ότι εναπόκειται αποκλειστικώς στην Επιτροπή να διαπιστώνει παραβάσεις χωρίς να επιβάλλει πρόστιμα.

Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο), το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς, υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο προδικαστικά ερωτήματα. Το Δικαστήριο καλείται καταρχάς να διευκρινίσει αν επιτρέπεται να μην επιβληθεί πρόστιμο σε επιχείρηση η οποία παρέβη το δίκαιο ανταγωνισμού της Ένωσης, στην περίπτωση που η επιχείρηση αυτή τελούσε σε πλάνη σχετικά με τη νομιμότητα της συμπεριφοράς της, λόγω του περιεχομένου νομικής συμβουλής δικηγόρου ή λόγω του περιεχομένου αποφάσεως εθνικής αρχής ανταγωνισμού. Με το δεύτερο ερώτημα, το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει αν οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να διαπιστώνουν παράβαση του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης χωρίς να επιβάλλουν πρόστιμο, όταν η εμπλεκόμενη επιχείρηση έχει ενταχθεί σε εθνικό πρόγραμμα επιείκειας.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι το γεγονός ότι η εμπλεκόμενη επιχείρηση προέβη σε εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς της δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την απαλλαγή της από την επιβολή προστίμου πλην ορισμένων εξαιρετικών περιπτώσεων, όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση που μία γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, όπως η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, είναι αντίθετη προς την επιβολή προστίμου. Εντούτοις, ουδείς δύναται να προβάλλει την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αν δεν του έχουν δοθεί συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις εκ μέρους του αρμόδιου διοικητικού οργάνου. Επομένως, η νομική συμβουλή δικηγόρου δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να δημιουργεί στην επιχείρηση τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η συμπεριφορά της δεν συνιστά παράβαση του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης ή δεν πρόκειται να τιμωρηθεί με πρόστιμο.

Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού, δεδομένου ότι δεν έχουν την αρμοδιότητα να λαμβάνουν αποφάσεις με τις οποίες να διαπιστώνεται ότι δεν υφίσταται παράβαση του δικαίου της Ένωσης, δεν μπορούν να δημιουργήσουν στις επιχειρήσεις τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η συμπεριφορά τους δεν είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού. Εξάλλου, εν προκειμένω, η εθνική αρχή ανταγωνισμού εξέτασε τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων μόνον υπό το πρίσμα του εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού.

Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι **το δίκαιο ανταγωνισμού της Ένωσης έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να μην επιβάλλεται πρόστιμο σε επιχείρηση η οποία έχει παραβεί τους κανόνες του δικαίου αυτού, όταν η εν λόγω παράβαση οφείλεται σε πλάνη στην οποία τελούσε η επιχείρηση σχετικά με τη νομιμότητα της συμπεριφοράς της λόγω του περιεχομένου νομικής συμβουλής δικηγόρου ή λόγω του περιεχομένου αποφάσεως εθνικής αρχής ανταγωνισμού.**

Κατά δεύτερο λόγο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν προβλέπει ρητώς την αρμοδιότητα των εθνικών αρχών να διαπιστώνουν παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης χωρίς να επιβάλλουν πρόστιμο, ωστόσο δεν αποκλείει την αρμοδιότητα αυτή.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής εθνικού προγράμματος επιείκειας, η μη επιβολή προστίμου πρέπει να επιτρέπεται μόνον εφόσον το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται κατά τρόπο που να μη θίγει την απαίτηση περί αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης.

Ειδικότερα, όσον αφορά την εξουσία της Επιτροπής να μειώνει τα πρόστιμα δυνάμει του δικού της προγράμματος επιείκειας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η μείωση προστίμου σε περίπτωση συνεργασίας επιχειρήσεων που έχουν μετάσχει σε παραβάσεις του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης δικαιολογείται μόνον εφόσον η συνεργασία αυτή διευκολύνει το έργο της Επιτροπής. Η συμπεριφορά της επιχείρησης πρέπει επίσης να αποδεικνύει πραγματικό πνεύμα συνεργασίας.

Τέλος, η ασυλία ή η μη επιβολή προστίμου μπορεί να επιτρέπεται μόνο σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως στην περίπτωση που η συνεργασία της επιχείρησης υπήρξε καθοριστική για τον εντοπισμό και τον αποτελεσματικό κολασμό της συμπτύξεως, προκειμένου να μην θίγεται η αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

Επομένως, το Δικαστήριο αποφασίζει ότι **οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν κατ' εξαίρεση να διαπιστώνουν απλώς την παράβαση αυτή χωρίς να επιβάλλουν πρόστιμο, όταν η εμπλεκόμενη επιχείρηση έχει ενταχθεί σε εθνικό πρόγραμμα επιείκειας.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582